

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

הדר הי"ד חזר,
מה איתנו?
הרב דני לביא

צילום: מיכאל ליקסנברג

שבת
חברון

ערבוביה ססגונית
של ילדים
צבי יחזקאלי

עיר שחוכרה לה
מיכי יוספי

עשן חוסם את
המערה, מה
עושים?
הרב יוסף יצחק
גייקובסון

בזכות אבות ואימהות

אחרי שנתיים של
מלחמה אצילית:
משפחות ליבמן,
מור ויהלום מדברות
על מקורות הכוח

לגברים בלבד

הניגונים והרעיונות שפותחים את הלב

תפיליב

סולם התפילה מ"מודה אני" ועד "עלינו לשבח"
במופע חוויתי וסוחף

לרכישה:

תפיליב אולם טדי | 20:00

מופע מרכזי אוסישקין | 21:30

יום ראשון
י"ז כסלו 7.12

רכשו כרטיס
ליתפיליב! יחד עם
כרטיס למופע 'צמאה'

מוזיקה חיה:

הנחייה:
שמוליק קפלן -
מגיש פודקאסט
הללו.

ניהול
מוזיקלי:
יהושע
לימוני
והלהקה

נריה
מויאל

ביני
לנדאו

תכנית מולטימדיה:

הרב
מאיר קליין

הרב
משה שילת

הרב שניאור
זלמן גופין

הרב
יהושע שפירא

להבין את מנגינת הלב

עלות ההשתתפות: 35 ₪ לרוכשי כרטיס למופע צמאה 15 ש"ח

ניגון עם שורשים

בזמן שבטורקיה
מתכננים את
החזית הבאה
מול ישראל

צילום: CC BY 4.0, kremlin.ru

סמוטריץ'
מעביר ייצור
חלב כחול לבן
לידיים של
ארדואן!

צילום: Ronen Horesh, ארכיון והנכס (CC BY-SA 4.0)

ביטחון לא מייבאים. ציונות לא מייבאים.
חלב ישראלי מייצרים רק כאן!

מוגש מטעם חזית החקלאים וההתיישבות בישראל.

ניגון חסידי זה **כן** סיפור!

חדש מבית
ההלל

בואו למסע מרתק
אל מקורות הניגונים
המוכרים והאהובים,
שנולדו לפני מאות
שנים וממשיכים
להישמע ולהשפיע
עד ימינו.

השקה
ביריד
החסידות

תווי הניגונים

אינספור סיפורים

יותר מ- 75 רבנים, משפיעים, חוקרים ואמנים

25 ניגונים

מהשעה 11 בבוקר ועד 1 בלילה	לנשים: יום שלישי י"ב כסלו // יום רביעי י"ג כסלו יום שלישי י"ט כסלו // יום רביעי כ" כסלו	יריד החסידות הענק פתוח:
לגברים: ביום חמישי י"ד כסלו מהשעה 11 בבוקר ועד 2 בלילה // מוצאי שבת ט"ז כסלו מהשעה 8 ועד 2 בלילה // ראשון-שני י"ז-י"ח כסלו מהשעה 11 בבוקר ועד 1 בלילה		

המסלולים המנצחים לתואר שני M.Ed.

מכללת אורות ישראל - קמפוס אלקנה

נשים: יום ב' אהה"צ
גברים: יום א' אהה"צ

נשים: "מובילות את הרוח". יום ב' אהה"צ
גברים: בשיתוף הפיקוח
על רבני בתי הספר. יום ד' אהה"צ

נשים: יום ב' אהה"צ

שנה אחת
בקמפוס

לימודים
היברדיים

מסלול מרתק
ומעשיר

משתלב לכם באופן מושלם בשגרת החיים

מלגת נשיא
מיוחדת
20-7
הנרשמים
הראשונים*

הזדמנות אחרונה להירשם לשנה"ל תשפ"ו

חפשו ב- Google
'תואר באורות באלקנה'

תואר שני בוחרים עם הלב // אורות ישראל

לפרטים והרשמה: 03-376-3767 | 052-4295209
*התואר מותנה באישור המל"ג | פתיחת התוכנית מותנית במספר הנרשמים | לפי התקנון

כל ישראל חברים

וביתי אשר בחברון".

זה גם המקום להזכיר את הקשר המיוחד שהיה בין הרב משה לוינגר והרבי מלובביץ'. הייתה ביניהם חליפת מכתבים וגם לפחות פגישה אחת שהתקיימה בחודש אדר תשמ"א. בין השאר, הרבי התעניין בשלומי של הרב צבי יהודה, וכמובן רוב השיחה עסקה בחברון, כשבסימניה הרב לוינגר הציע או הזמין את הרבי לבוא לבקר בחג השבועות הבא בחברון, והרבי ענה לו בחיך: מדוע אתה לא שואל אותי על פסח? ... כדאי גם לציין שהרבי דאג לו לייפוי כוח לגאול את הנכסים של חב"ד בחברון, ומעניין לציין שבשנים האחרונות ממש הם הוכשרו בחלקם גם למגורים עבור משפחות הבאות להתגורר בעיר האבות, אחרי תקופה ארוכה של קיפאון בנייה.

כל זה בא להזכיר לנו את האור המיוחד שמגיע בחברון, כמו שנאמר בזוהר הקדוש שכל התפילות עולות דרך חברון, ובמקום אחר נאמר שמערת המכפלה היא פתח גן עדן. אנחנו גם רואים מפורש בכתובים שאברהם אבינו אמנם קיבל את ההבטחה האלוהית על ירושת כל ארץ ישראל, אבל בפועל התחלת הקניין שלו והוצאת הארץ מרשות זרים הייתה דווקא בחברון. כמו כן, דוד המלך התחיל את המלוכה שלו בשבע השנים שמלך בחברון.

אנכי מגן לכם

חברון עיר האבות קשורה בזיכרון - "זוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם", ואפשר לקחת מכאן מסר גדול: קיבלנו מתנה גדולה של שייכות להורים, ולכן מי שהוריו ב"ה חיים והוא קצת מתעצל בעניינם, יכול לקבל מהפרשה תזכורת ללכת לבקר אותם, וגם ללכת לבקר את ההורים בחברון. גם מי שלא זוכה השבת להיות בחברון, יכול לקשר את ליבו לכל היהודים השמחים שהגיעו להתוועדות המיוחדת של שבת חיי שרה בחברון.

לקראת חתימת הדברים, אני יכול לומר לכם שבאופן אישי מאוד משמח אותי להיודע על פגישתם של תלמידי הרב קוק ותלמידי הרב צבי יהודה עם הרבי ועל שילוב הכוחות הללו. כידוע, הרב משה צבי נריה שהיה מתלמידי המובהקים של הראי"ה קוק עמד בקשר נפשי מיוחד עם הרבי, וכאן סיפרנו על הרב לוינגר שכל כך טרח בעניין חידוש היישוב היהודי בחברון וקיבל כל כך הרבה חיוק ותמיכה מהרבי להוציא את תוכניותיו בשם כל ישראל מן הכוח אל הפועל.

חברים יקרים, לחיים! יהי רצון שבכל מקום שאנחנו נמצאים נוכל לעשות בחינת חברון - מלשון חיבור, כמאמר חז"ל "כל ישראל חברים". ולכבוד שבת זו, שבת חיי שרה, נכוון עם יותר שימת לב בכרכה הראשונה של תפילת העמידה. נשים לב לקשר שיש בין "אלוקינו" שלנו ל"אלוקי אבותינו"; נתחזק עם ההבטחה בה מסתיימת הכרכה: "ומביא גואל", בלשון הווה, "לכני בניהם למען שמו באהבה" - הגאולה הולכת יחד עם אהבה; וגם הסיימת מעניקה תשומת לב לכך שאנחנו לא לבד: "מלך עוזר ומושיע" - ה' עוזר ומושיע גם מתוך מצבים שנראים בלתי אפשריים לחיזון, "ומגן" - אותה הבטחה שהקדוש ברוך הוא הבטיח לאברהם "אנכי מגן לך" - כל אחד מאיתנו מקבל אותה. שנוכה לכל הכרכות הללו, ומתוך שמחה וטוב לבב. לחיים לחיים.

שלום חברים. בשבת הזו, כשהלב של כולנו נמצא בחברון, אני משתף אתכם במחשבות שלי ובהתפעלותי: איך זכה הרב צבי יהודה להבעיר בתלמידיו את אש ההתיישבות בארץ ישראל עד שחפץ ה' עלה בידם? בהקשר לכך, כמובן, אנחנו נזכרים באותה שיחה מפורסמת בה זעק מעומק ליבו "איפה חברון שלנו? איפה שכם שלנו"? וכך, מיד אחרי אותה שיחה, בעקבות הניצחון הניסי במלחמת ששת הימים, תלמידיו ובראשם הרב משה לוינגר ואחרים החלו את ההתיישבות בחברון, כמו גם בחבלי ארץ אחרים. כאמור, מה שבמיוחד תפס אותי הייתה האש שהוא הצליח להבעיר בליבותיהם של תלמידיו. הם כל כך היו מסורים אליו, וכל כך היו אחוזים בהתלהבות דקדושה. גם חותני ע"ה, רבי יהודה חזני, זכה להיות מתלמידיו המסורים והנאמנים שעמלו להוציא לפועל את רצונו וחזונו להתיישבות בכל מרחבי ארץ ישראל. חשבתי על כך שזו בוודאי הייתה תקופה כל כך מיוחדת, כזו ששררה בה התלהבות נפלאה.

מנוחה ונחלה

לפני כמה ימים נתקלתי בביתי בספר 'שמחה גדולה בשמיים', מאת הסופרת אמונה אלון. אמנם אפשר לומר שהייתה בי מי שנקרא 'הצתה מאוחרת', כי הספר הזה הופיע כבר בשנת 2004, אבל כנראה שלכל דבר מגיע זמנו. רוב הזמן אני קורא ספרות תורנית או

מקצועית, ואילו כדי להגיע לספרות טובה שמעוררת רגשות טובים ומרחיבה את הדעת נצרכת סיעתא דשמיא, במיוחד בעידן שהמדיה תופסת כל כך הרבה תשומת לב...

בכל אופן, כאמור, נתקלתי בספר בביתי, והוא היה לי למשיב נפש. הוא מתאר בצורה כל כך נפלאה את האווירה שהייתה באותם ימים סביב הרב צבי יהודה ובין תלמידיו עצמם. אגב, חשוב לציין שכשנותנים לזולת המלצת קריאה היא לא מחייבת... לפעמים בספר יש משהו שנוגע בקורא באופן מיוחד במקום בו הוא נמצא, ואילו כשמעבירים אותו הלאה - לא תמיד הוא מדבר אל לב מי שממליצים לו.

לענייננו, כיוון שהשבוע אנחנו עסוקים בחברון, חשבתי שיהיה נכון לשותף על החוויה האישית שלי מהקריאה בספר הזה, מה שגורם לנו לחשוב עד כמה זה לא מובן מאליו שהיישוב היהודי בחברון כל כך פורח, ואנו נזכרים ברב לוינגר ושאר חבריו שקיבלו את דרכם ממורם ורבים.

כמו כן, חשוב לציין גם את הפן החסידי של היישוב היהודי בחברון, כאשר כבר האדמו"ר האמצעי - בנו של האדמו"ר הזקן בעל התניא - שלח את בתו, הרבנית מנוחה רחל עם משפחתה, בראש משלחת חסידים להתגורר בחברון, שם הוא גם קנה לו נחלה שכיום ידועה בשם 'בית שניאורסון'. לימים גם הרבי הרש"ב, שהשבוע בכ' חשוון היה יום הולדתו, רכש את 'בית רומנו' וזיכה רבים מיהודי רוסיה להיות שותפים איתו ברכישה הזאת.

אגב, לאחר פטירתו של הרבי הרש"ב ירש את הנחלה בנו, הרבי הריי"צ, ואחרי מאורעות תרפ"ט הוא שיגר מכתבים לגורמים שונים בארץ - השלטון הבריטי, להבדיל הראי"ה קוק ועוד - בהם הוא דורש לפעול ש"יחזירו לי את נחלתי

מי שהוריו ב"ה חיים
והוא קצת מתעצל
בעניינם, יכול לקבל
מהפרשה תזכורת
ללכת לבקר אותם, וגם
ללכת לבקר את ההורים
בחברון

תנ"ך

בזמן אלן

ללמוד איך
לחיות בביטחון, בשלווה
ובשמחה אמיתית.

ערכה מיוחדת
עד הבית

לימוד
בקצב שלך

צ'ופרים
שווים

שאלונים
לצבירת נקודות

>
סרקי לפרטים
והצטרפות

course.maynotecha.org.il • 054-9210131 מדרשת מעיינותיך

בקשת עזרה לתרומת כליה

נעמי, בת 41 אמא לשתי ילדות
קטנות, עם מחלת כליות במשך
20 שנה, הגיעה לאי ספיקת כליות
חמורה ונזקקת להשתלת כליה!

משפחתה הקרובה לא יכולה
לתרום מסיבות גנטיות.

מי שמוכן/נה לעשות את הדבר
המדהים והנאצל הזה בשבילה
בבקשה פנו אלינו (ההורים שלה)

0544229935 - רני (אבא)
0544883329 - טלי (אמא)
0522343926 - נמרוד (בעלה של נעמי)

תודה רבה,
קשורות וזקות

חברון, הכל קשור בהכל

האם גם אתם מרגישים שהגאולה דוחפת את המציאות בכוח שונה וחזק מהרגיל? בכל שבת בקידוש אצלנו בכת עין, אחרי תפילת נץ (לא דבר פשוט בשבת) שמבטיחה בטופה קידוש, שיחת חברים וסיפורי מעשיות, אני מנוע מדבר על חדשות. כל השבוע אני עובד בזה, וביום השבת אני משתדל להשיב בנימוס לכל מי ששואל אותי על עזה או על החמאס או על הפצ"רית: "אחי, אני לא מדבר על חדשות בשבת". אלא שבשבועות האחרונים משהו קורה. "זה לא חדשות, אחי, זו הגאולה", זרק לעברי יהודי שניסה לשאול אותי מה דעתי על כך שהקליפה מתחילה להתפרק.

וואו, באמת, כל יהודי שמתפלל, שמייחל, שרוצה את קרבת השמים לנשמה שלו ולמציאות שלו, עומד משתאה: משהו אכן קורה. לכל אחד מאיתנו יש בחירה לראות את זה או להתעלם מזה, אך לעיתים זה כל כך ברור שאתה חייב לעצור רגע ולשאול: השם יתברך, לאן כל זה הולך? מה תפקידי כאן? האם אני רואה נכון?

האם העובדה שבניו יורק, עיר הבירה של יהודי ארצות הברית, יש כעת ראש עיר שמסרב להכיר במדינת ישראל, תומך חמאס ושונא יהודים מובהק, קשורה לעובדה שבאירופה שמוצפת מהגרים כבר אין ליהודים יכולת להתנהל בחופשיות כמו לפני עשרים שנה? והאם יש בין כל זה קשר לכך שקליפת השקר של בכירים בצבא ובהנהגת המדינה נחשפת, וכעת לכולם ברור שיש הנדסת תודעה זדונית שעוברת את גבולות השנאה העצמית של היהודי הפנימי?

יש קשר. כן, יש קשר, והקשר הוא בדיוק אותו קשר לאברהם אבינו, למערת המכפלה ולסיפור שלנו. המציאות קוראת לנו לחזור לארץ ישראל הפיזית והפנימית, בין אם אתה בגולה ובין אם אתה בגלות הנפש. מי שקושר עצמו לאברהם אבינו ולקניין מערת המכפלה זוכה למכפלות של כוח, ומי שמחפש עדיין לעקוף את השורש מוצא את עצמו עם ראש עיר מוסלמי בניו יורק שזועק לו: אתה יהודי, חזור לביתך.

לפני שבועיים, אחרי פגישת עבודה אצלי בכת עין (אני משתדל תמיד להטריח את תושבי המרכז להגיע לגוש עציון מתוך מחשבה שהאוויר כאן יעשה את שלו, ומשהו בוודאי יקרה לאורח שיסכים לבוא), אמרתי לשני ידידי שבאו להיפגש בענייני עבודה שאני נוסע לברית מילה במערת המכפלה. אחד מהם סיפר שמעולם לא היה במערת המכפלה. כן, הוא איש העולם הגדול, טייל בכל העולם, חי שנים בארצות הברית, אבל אצל הסבא והסבתא המכוננים של העם היהודי הוא שכח להיות. אולי לא סיפרו לו, אולי אמרו לו שזה מסוכן, אולי הוא פשוט לא ידע. הכל אפשרי בעידן שטטוש הזהות והמערב דורס התודעה.

"אני בא!", הוא פסק, "נשמע לי מקום מעניין, אברהם אבינו זו דמות שאני מרגיש מחובר אליה", הוא אמר. "יאאללה", אמרתי, "בוא כנס לרכב ותצטופף עם הילדים, כבר תתחיל להרגיש מסע לעולם

קסדות וסלפי אצל סבא וסבתא. שורש אחד וענפים צבעונים. חיוכים שמעידיים שכולם מבינים מדוע הם כאן: אבא אחד שמביא לכאן את כל הילדים בדרכים כל כך שונות.

אחר, אמיתי יותר".

עולים למערה. הוא זורק מסביב מבטי השתאות, כאלו שצועקים בכאב: איך לא ידעתי על המקום הזה?

ברית המילה מתחילה. ערבוב של בעלי תשובה, בני משפחה של זוג שחיכה הרבה שנים, תושבי חברון ותיירים יהודים. הרבה דמעות בין השירים והמון שמחה, וגם חברנו מזיל דמעה. הנשמה מתחילה להחזיר אבדות, בעיקר אם הגעת 'במקרה'...

"אני לא מבין מה קורה כאן", הוא אומר. "מי כל האנשים האלה?" הוא התכוון גם לחבורת האופנוענים שבאו לבקר במערה. 'אופנוענים שומרי שבת' מתנוסס הכיתוב על מעילי העור שלהם, קסדות וסלפי

אצל סבא וסבתא. שורש אחד וענפים צבעונים. חיוכים שמעידיים שכולם מבינים מדוע הם כאן: אבא אחד שמביא לכאן את כל הילדים בדרכים כל כך שונות.

לאחר הברית צעדנו בסמטאות שכונת אברהם אבינו. בכל פינה ישנה מצבה ותזכורת מה קרה כאן בשנים שהערכים הותרו לעבור בשוק אל מול בתי היהודים. כעת ישנו שקט שמלא באור של יהודים שחיים כאן בגבורה עילאית ושואבים את הכוח מאותו אבא. הולכים בשקט, רק מתבוננים באבנים העתיקות ובהסברים שכתובים על הקירות על ההיסטוריה של המקום.

מוכר? דומה למה שחווינו ב-7 לאוקטובר. יהודים שחשבו שהמלחמה נגמרה, והנה הטבח הזכיר להם שיש ישמעאל, ולכן גם החסד צריך גבול. חיי שרה הם התזכורת לכך שהיא הייתה זו שהבינה ראשונה שצריך לומר לאבא של ישמעאל שכדי להבטיח את שלום יצחק יש לגרש את בן האמה. זה לא ילך יחד. ניסינו, דיממנו, וכעת צריך לחזור להכיר בקניין שלנו, בקשר שלנו, במלחמה שמתרחשת בכל מקום בעולם וקוראת לנו לשוב הביתה אל אוצרותינו, וכמובן גם לשוב לחברון.

הדר חזר - האם כבודנו ישוב איתו?

אחרי עשור של המתנה כואבת, חזרת הדר גולדין הי"ד והדברים המיוחדים שכתב, מעמידים את ישראל בפני מבחן: האם נמשיך להבליג - או שנבחר בחיים גדולים ונשיב את כבודנו הלאומי?

הרב דני לביא

ראש מכון עולמות ור"מ בישיבה הגבוהה באלון מורה

"בחיים יש לך שתי אפשרויות: להתעסק בעצמך או לעשות דברים גדולים". משפט זה, שנכתב על ידי הדר גולדין הי"ד, מהדהד היום בעוצמה מיוחדת עם חזרת גופתו הביתה לאחר למעלה מעשור של המתנה כואבת. אך דבריו של הדר חורגים הרבה מעבר לבחירה אישית - הם מציבים לפנינו, כעם, שאלה יסודית על אופי קיומנו כאן.

שתי תפיסות עולם

גם בחייה של אומה, כמו בחיי יחיד, קיימות שתי אפשרויות מהותיות: להתמקד בהישגים בלבד, או לשאוף לדברים גדולים. ושתי הגישות הללו מייצרות תודעת חיים שונה לחלוטין.

תודעת ההישגים מכתובה לך לשתוק כשמפריים את הפסקת האש נגדך. להבליג כשמבזים את כבודך. להסתפק במינימום כשמחללים את נופליך. "רק כך תצליח לשרוד", לוחשת לך גישה זו. אך היא לא מגלה את המשך הסיפור: כבודך ימשיך להיות מופקר, אויביך ימשיכו לזלזל ולהתל, ובהזדמנות הראשונה הם יקומו שוב לפגע ולרצוח במלוא העוצמה.

הדר ומשפחתו, שתבידל לחיים ארוכים, דרשו דרך אחרת לגמרי. "אני לא רוצה להיות חופשי בלי דאגות, בלי אחריות", כתב הדר. "זה קטן, זה לא אמיתי, לא מצמיח ולא צומח. אני רוצה להיות בן חורין שהוא עבד ה' וישראל עמו, לצאת מהקטנות שלי, להצטרף לגדולה של העם שלי."

מאבק על הכבוד הלאומי

משפחת גולדין ניהלה מאבק שהיה צודק מאין כמוהו. היא לא ביקשה נקמה נמוכה ופרטית, אלא עמדה על עיקרון יסודי: להגן על הכבוד הלאומי הבסיסי ביותר - כבודם של חללינו, תוך גביית מחיר מהחמאס, ולא מחיילינו ואזרחינו. לעומת הגישה הגלוטית שמורידה את הראש, הם באו מתוך זקיפות קומה תנ"כית. שאול יוצא למלחמה מול בני עמון, בגלל רצונם לבנות את תושבי יבש גלעד (שמואל א יא). דוד יוצא למלחמה מולם, כיוון שהשפילו את שליחו (שמואל ב י).

אלא נשמות יהודיות שמוכנות לשאת באחריות ולהקריב למען עמך כל שביכולתן. וכמו שהדר בעצמו כתב להוריו ממחנות ההשמדה בפולין: "אני מבין בזכותכם מה המדינה שלי נותנת לי, אבל בעיקר - מה אני צריך לתת מעצמי למדינה. וכשאני מסתכל פנימה אני יודע שיש לי את הכוח לתת מעל ומעבר".

סגירת המעגל תלויה בנו

חזרתו של הדר מציינת סגירת מעגל, אבל היא גם מציבה לפנינו בחירה ברורה: האם נמשיך לבחור בדרך ההישגים הקטנה, או שנבחר בדרך הגדולה שהדר ושאר הלוחמים סללו בפנינו?

הדר נפל כאשר חמאס הפר את הפסקת האש במבצע צוק איתן. גם כיום חמאס הפר את הפסקת האש ואת ההסכמים עמו, אך במקום לרסק את האויב, מדינת ישראל ממשיכה להבליג ולהיכנע ללחצים חיצוניים, ובכך מוסיפה לפגוע בכבודה ובעצמאותה.

כעת, כשחזרה גופתו של הדר, אנו מתפללים שחלילה לא יחולל כבודו פעם נוספת באמצעות עסקה שמאפשרת את הצלתם של מאות מחבלים הנצורים במנהרה, בניגוד גמור לכל מה שהדר האמין בו, ולמה שמשפחתו נאבקה למענו.

תם העידן הלאומי של שאיפת החופש הריקה מתוכן, החל עידן המשמעות. תם עידן ההישגים הבסיסי, החל עידן הגדולה של עם ישראל ובשורתו למין האנושי. כל פגיעה בכבוד הלאומי שלא מקבלת מענה עוצמתי מציידנו, פוגעת במורשתו של הדר גולדין וחבריו, ומעידה שלא קלטנו את גדול השעה המוטלת לפתחנו.

כשעם גדול מבין את ייעודו ואת ערכו, הוא לא יכול להבליג על פגיעה בכבודו. זו לא נקמנות קטנה או גאווה פסולה - זו הכרה בעובדה שכך עם שנושא בשורה לעולם חייב לנהוג על מנת לבצע את תפקידו. "אם נדע את גדולתנו אז יודעים אנו את עצמנו, ואם נשכח את גדלונו אנו שוכחים את עצמנו, ועם שישכח את עצמו בודאי הוא קטן ושפל..." (הרב קוק, אורות התחיה ה).

עם ישראל התגלה במלחמתנו בגדולתו וגבורתו האדירה. כעת, עם חזרתו של הדר הביתה, הגיע הזמן שגם כבודה והדרה של מדינת ישראל ישובו לאיתנם - יכריעו את הרוע ויאירו את העולם.

אך לצערנו הרב, משפחת גולדין נדחתה פעם אחר פעם. בזמן שהיא נאבקה על כבוד בנה והאומה, כספים רבים המשיכו לזרום לחמאס באישור מדינת ישראל בתואנות שונות של "יציבות" ו"הרגעה". היום, לאחר טבח מזעזע ומלחמה שאורכה למעלה משנתיים, כולנו מבינים את מחירה הכבד של אשליה זו. מי שלא קם כלביא להגן על כבוד האומה, כשל בהגנה על חיי תושביה.

חלום שהפך למציאות

בעבר כתב הדר לרבו על אהבתו לסרטים מצוירים עם גיבורי על שמצילים את העולם: "תמיד חלמתי שגם לי יהיו כוחות כאלה ואני אציל את העולם. אבל מדי פעם אתה מתעורר מהחלום ומבין שהכל חלומות ודמיונות, ומתייאשים. ואז אתה פוגש אנשים שאומרים לך שאתה יכול וצריך לחלום להיות נביא או מושיע ישראל. שומע על גיבורים כמו רועי קליין שחיו את זה. והבנתי שסופרמן ואקסמן זה כלום לעומת נשמה יהודית, איש ישראלי שאני יכול להיות".

המלחמה הנוכחית חשפה את האמת הזו בצורה מרהיבה. אכן יש לנו עם של גיבורי על אמיתיים. לא דמויות בדיוניות מחוץ למציאות,

שיבת לב חדש, שילה

אורי צוקר

פזיקה

הכנה לחיים

אתה חי?
יש דופק?
אתה בטוח?

תלמד מתמטיקה. ככה מקנים לנו 'הרגלי למידה' ומכניס אותנו לתיכון כדי שנוכל לעמוד ביעד העל: 'בגרויות'.
חכו, בית הספר הוא עדיין לא החיים, אבל אתם בדרך.
התיכון הוא שלב קריטי. כאן יש סיכוי שתצאו אנשים 'נורמליים' עם תעודת בגרות שתעיד שאתם מוכנים לעלות בשלבי הסולם. מה תעשו עם תעודת הבגרות הזו? מה זאת אומרת? תוכלו ללכת ללמוד מקצוע ולהיות אנשים מהוגנים, אין יותר נעלה מזה.
כאן זה החיים? מה פתאום! אתם רק בדרך. יש לכם עוד: ישיבה, צבא, אוניברסיטה (אל תשכחו תעודת בגרות), התמקצעות, חתונה, ילדים, עבודה בלי שניה לנשום, פנסיה וזהו. זה הסוף.
מתי זה החיים? לא ברור, אבל הגעתם לסוף שלהם.
באסה.

הזוי!

אפשר לעבור את כל החיים ולהיות עסוקים רק בלהתכונן אליהם. אתם רוצים לנסות להסביר מה זה החיים האלה שכולם מחכים להם כל הזמן? עבודה? מרוץ מטורף אחרי הזנב של עצמנו? יום רודף יום בלי שום תכלית?
נשמע מלהיב! נכון ממש בא לכם לחיות?
ואולי גם כל אלו הם רק הכנה לחיים האמיתיים ששם מרגישים את האושר המובטח.

מכל קבוצות הגיל הקבוצה החיה ביותר היא הילדים, עם דגש על תינוקות. הם יודעים סוד שכבר שכחנו: החיים הם מה שקורה עכשיו. תתכוננו פעם בילד קטן שמתרגש מכוס חד פעמית. הוא יכול לשחק איתה, לשמוע את הרעש שהיא עושה, להכניס אותה לפה, לקווצ' אותה, ובשניה שהיא סיימה לסקרן אותו הוא עובר הלאה לאיזה עלה שהוא מצא על הריצפה.

תראו אותם. החיים מרגשים אותם, מסקרנים אותם, ממלאים אותם באושר וגם בצער, הם פשוט לא מפסיקים לחיות.

אסור שניתן לאף אחד לעשות לנו את זה, ולהאמין שהחיים קורים מתישהו אחר כך.

החיים קורים כאן ועכשיו והם מלאים בעושר פנימי וחיצוני, צריך רק להיות מוכנים לחיות אותם.

שאף אחד לא יתבלבל. לעשות מה שבא לי כל הזמן זה טוב לתינוקות, אחר כך זו הפקרות. ככל שאנחנו גדלים החיים מקבלים כיוון ותכלית. אבל מי שמדמיין שכיוון ותכלית צבועים באפור והם משעמים רצח, לא מבין כלום.

כיוון ותכלית הם רק קווי המתאר של ציור יפהפה שקוראים לו 'החיים' והכל שם מלא בסקרנות, פליאה, רגשות, מחשבות, רצונות, עומק ועוד אין-סוף צבעים וגוונים.

אברהם אבינו 'בא בימים', וזה אומר שהוא חי את כל הימים שלו, כל רגע היה מלא במשמעות, וזה מחייב את כולנו.

החיים הם לא אתמול ולא מחר -
היום אם בקולו תשמעו.

'החיים'. איזה מושג מעורפל. בעיקר לא ברור מתי הם מתרחשים החיים האלה.

למשרד החינוך יש תוכנית מיוחדת: 'מכינה לחיים'. בכלל לא מעניין אותי מה קורה שם בתוכנית הזו, כן מעניין אותי השם של התוכנית.

כשאנחנו ילדים קטנים אנחנו סתם חיים-בסרט, מסתובבים מפה לשם ומשם לפה, אבל עוד לא עושים באמת משהו רציני.

אחר כך נכנסים לגן ושם חוץ מהמשחקים וכל זה מכינים אותנו לבית הספר. הגן הוא התחנה הראשונה על המסלול שאמור להפוך אותנו לבני אדם כשנצא לחיים האמיתיים.

בית הספר כבר מכניס אותנו לתבניות ברורות. לוקחים לנו את המרץ והיציירתיות, זורקים אותן לפח, ובמקומן מכניסים יעילות ומסגרתיות. כל הילדים יושבים ליד שולחנות ולומדים את אותם שיעורים לאורך אותו משך זמן. אתה טיפוס של טבע? יופי! תלמד מתמטיקה, אתה אוהב טיולים? יופי! תלמד מתמטיקה, יש לך ידיים טובות? יופי!

צמיחה מתוך השבירה

ללמוד לפתור את הבעיות מהשורש

9 שיעורים מוקלטים ומעמיקים על פי תורת הקבלה והחסידות
הרב אליהו לוי

טראומה

קורס טיפול והתמודדות עם טראומות צמיחה מתוך השבירה

זוגיות

קורס הקוביה הזוגית לטפל בכל הבעיות מהשורש

כלים מעשיים לטיפול עצמי ולמטפלים מתחילים ומנוסים

לפרטים והרשמה: hanna.tipul@gmail.com

עלות כל קורס: 990 ש"ח

 **ELECTRA
PRO**

מיקסר מקצועי
אלקטרה PRO

קורס אפייה
דיגיטלי
של דור פלג
מתנה
בשווי 499 ₪

2,690 ₪ במקום 3,190 ₪

ההנחה תנתן בהצגת קוד קופון: KAROV

קערת
נירוסטה
נוספת
מתנה
בשווי 299 ₪

מגוון גדול של
תוכניות, מהירות
ואביזרי ערבול

מסך מגע
דיגיטלי

מנוע שקט במיוחד
עם מנוע DC
לביצועים גבוהים

קערת נירוסטה
7.5 ליטר מושלם
להפרשות חלה

BLACK FRIDAY

מיחסני חשמל

בתוקף עד 18.11.25 או עד גמר המלאי בסניפים ובאתר | לפחות 30 יחידות למכירה | קיים גם בצבע לבן מט
מימוש קופון אחד ברכישה | קופון אחד ללקוח | אין כפל קופונים | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות

שיחה נשית
על התניא

רחל שירה אזרד
מלמדת ומעבירה סדנאות
Rachelgood13@gmail.com

לא יודעת כלום

"כי האבות הן הן המרכבה", אומר התניא (פרק יט), "ועל כן זכו להמשיך נפש רוח ונשמה לבניהם אחריהם עד עולם מעשר ספירות דקדושה שבארבע עולמות, אצילות בריאה יצירה עשייה, לכל אחד ואחד כפי מדרגתו וכפי מעשיו."

כל אחד ואחד מישראל, הנפש-רוח-נשמה שבו היא היישר מהאבות הקדושים. הם ה-DNA שלנו.

אבל מה זה החומר הזה שממנו נוצרנו כולנו? מה יש בנו, בכל ישראל, יהיה מי שיהיה?

"ונמצא כי אין סוף ברוך הוא מלובש בבחינת חכמה שבנפש האדם, יהיה מי שיהיה מישראל. ובחינת החכמה שבה, עם אור אין סוף ברוך הוא המלובש בה, מתפשטת בכל בחינות הנפש כולה להחיותה מבחינת ראשה עד בחינת רגלה, כדכתיב 'החכמה תחיה בעליה'."

החכמה, על פי הספירות, זה דווקא לא מה שאנחנו יודעים. זה לא ההבנה שלנו ולא הידיעה שלנו, זה גרעין של פנימיות שנמצא בנו, גם אם לא נבין אותו, גם אם לא נדע ממנו דבר לחיינו. ממש כמו גרעין: כל עוד הוא גולמי הוא לא מגלה מה קיים בו, אבל כל הכוחות כולם נמצאים בגרעין, גם אם טרם זכה להפוך לעץ אדיר ממדים.

מה שניתן בי

העיקרון הזה שזוכר שבכל אחד מישראל יש גרעין חכמה, נקודה מהאבות הקדושים, חיבור פנימי לאור אינסוף - גם אם אין לו מושג מה לעשות עם זה עדיין - נותן לנו מבט חדש. מבט של טוב, מבט של אמונה, מבט של סבלנות. מבט של ענווה גדולה. מה אנחנו יודעים...

ועם זאת, את המבט הזה נכון להפנות לא רק החוצה אלא גם פנימה: "ולכן כל ישראל, אפילו הנשים ועמי הארץ, הם מאמינים בה', שהאמונה היא למעלה מן הדעת וההשגה, כי 'פתי יאמין לכל דבר וערום יבין וגו'', ולגבי הקדוש ברוך הוא, שהוא למעלה מן השכל והדעת ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, הכל כפתיים אצלו יתברך, כדכתיב 'ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך, ואני תמיד עמך וגו'". כלומר, שבזה שאני בער ובהמות אני תמיד עמך."

אנחנו, כנשים, יכולות לחשוב לפעמים שהחיים שלנו לא מספיק מחוברים כביכול. מתי אנחנו מספיקות ללמוד תורה? להתפלל בנחת? כמה אנחנו כבר מצליחות לשבת ביישוב הדעת, להבין את עומקי העומקים ולדעת את התורה מחדש? ...! כן, אנחנו משקיעות, ולומדות, ורוצות, וזה יקר ומבורך. אבל מה בשאר הזמן? ומה על הזמנים שלא? והנה בא בעל התניא ומחדש לנו דבר ענק ומדהים.

ביחס לאינסוף ברוך הוא, מי שיוודע ומי שלא יודע כולנו אותו דבר. כולנו פתיים לעומתו. כולנו כלום ושום דבר. מי שלמד הרבה ומי שלמד מעט, מה זה ביחס לאינסוף? אז נכון, ננסה ללמוד, להבין ולדעת, לשנות ולהשתנות ולגדול - אבל רק מתוך נקודת המוצא: "בזה שאני בער ובהמות, אני תמיד עימך". אלו המקומות בהם אני יודעת שאני לא יודעת, כשאני זוכרת שעיקר החיבור לריבונו של עולם הוא דווקא לא מה שאני יודעת אלא מה שניתן בי.

האבות הקדושים הם בית הגידול של נשמות ישראל, וכל מה שאדע ואלמד יהיה תמיד רק על בסיס זה. אנחנו פתיים אצלו יתברך. החכמה, הנקודה שבונו שלא קשורה למה שעשינו, למדנו והבנו, דווקא היא היא זו שמחיה אותנו. "החכמה תחיה בעליה". דווקא מכאן אפשר להתחיל.

(לעילוי נשמת גבריאל אברהם בן רחל אזרד)

בואי להעמיק בלימוד התניא בתכנית ייחודית וירטואלית

מה אנחנו מקבלים מבית גידולנו, ומה חדש? אדם שעובר שינויים בחיים שלו (וכולנו עוברים שינויים), עובר בדרך כלל דרך התפתחות מול הבית שגדל בו. מה הוא רוצה לקחת? מה להשאיר? איך מתקדמים מכאן, ומה זוכים לשמר?

לפני הרבה שנים הייתה לי חברה שעשתה שינוי גדול מאוד מההורים שלה. היא שאלה את עצמה הרבה פעמים במה היא קשורה לבית שלה, מה החלק שלה שם. ואני זוכרת עד היום את ההפתעה שלה כשהיא הבינה איך קווי יסוד מאוד פשוטים בה, הם הקרקע של הבית שלה. העצמות והבשר שלה מורכבים מהאיכויות הטובות שגדלה מתוכם. נכון, היא בחרה לפתח את זה למקומות נוספים, אבל מגפן ייצאו רק ענבים. חלק ייעשו צימוקים, חלק יין, חלק אשכולות. אבל הלזו נשאר. כשאנחנו מביטים על עצמנו ועל אחרים במבט מתבונן, מייקר, אפשר ממש לפגוש את האיכות הפנימית שמחיה כל משפחה ומשפחה. פלא. אנחנו בפרשות האבות, בחומש בראשית שכולו סיפור של אומה, של עם. אפשר להביט על החומש הזה ולראות את הסיפורים והפרשות כסיפורים שרחוקים ממנו, אבל הנביא אומר לנו "הביטו אל צור חוצבתם... הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם". אתם רואים את האבן הזו, את חומר הגלם שנוצרתם ממנו? זה אברהם, זו שרה. אבות האומה האדירים הללו, מהם נוצרתם.

מעיינות

ערבים פתוחים לקהל הרחב

 <p>תהילה קץ</p>	 <p>הרב יואל בייטש</p>	בית מדרש ירושלמי
מדרשת מעיינות ירושלים • שני • 19:00		
 <p>מתילדה חיות</p>	 <p>הרב יואל בייטש</p>	בית מדרש בכפר
מדרשת מעיינות כפר חב"ד • שלישי • 19:30		
 <p>תהילה קץ</p>	 <p>דוד אור שחר</p>	נביעה - בית מדרש לנערות
מדרשת מעיינות ירושלים • חמישי • 17:00		

בואי בשמחה • 054-9210131

ניתן עדיין להצטרף ולהרשם לתכניות המדרשה | מדרשה מלאה | תכנית שילוב סטודנטיות/בנות שירות

 האדקטרה
שבת

בר מים אלקטרה
שבת למהדרין
מים חמים וקרים לכל השבת

BLACK FRIDAY

מיחסני חשמל

 *5018

בתוקף עד 30.11.25 או עד גמר המלאי בסניפים
ובאתר לפחות 30 יחידות למכירה

ולב בניס על אבותם

צילום: מיכאל ליקסנברג

משה ותהילה יהלום, הוריו של יהודה־דרור יהלום הי"ד שנפל בלבנון, גידלו את אחד עשר ילדיהם בבית קטן בשכונת אדמות ישי שבמרומי העיר חברון. אבישג ואליהו ליבמן, הוריו של אליקים הי"ד שנרצח בנובה, התחתנו לפני 32 שנה ומאז הם ממשיכים שושלת משפחתית של התיישבות בעיר. וצביקה ואפרת מור, הוריו של איתן שב"ה חזר מהשבי אחרי שנתיים, גרים בקרית ארבע מזה 26 שנה, וחולמים על השלב הבא בצמיחתה • עוצמת הבנים - מעיר האבות והאימהות

יעל בנימין

שגרים בהרי חברון וזכו גם הם לברית מילה במערת המכפלה, הם בעצם דור רביעי לתחילת ההתיישבות כאן."

"אנחנו תמיד אומרים שאנחנו גרים בעיר האבות לא בגלל שקבורים כאן האבות, אלא בעיקר בגלל שהם חיו כאן ולמעשה התחילו כאן את הסיפור של העם היהודי", הוא מדגיש את הנקודה העיקרית מבחינתו. "יש פה אוויר של חברון, רוח אחרת, מרגישים את זה ממש ביום יום, וזו זכות ושליחות. זה שמיליון יהודים מגיעים מכל הארץ והעולם להתחבר לזהות ולשורשים של העם היהודי כאן, זה בזכות מסירות הנפש של התושבים, שב"ה אנחנו זוכים להיות חלק מהם, שגרים פה כשליחים של עם ישראל כדי להמשיך את שרשרת הדורות מאברהם אבינו ועד היום."

מי שהיה פעם בחתונה ברחבת מערת המכפלה, בשבת חיי שרה בחברון, או אפילו רק ראה תמונה של אלפי יהודים בבגדי שבת קודש ממלאים את הרחבה עד אפס מקום, יתקשה לדמיין את המציאות שאליהו מספר עליה, זו ששלטה בשטח רק לפני עשרות שנים. "כיום, המספר של המבקרים והמתפללים כאן הולך וגדל כל הזמן, אבל כילד זה בכלל לא היה מובן מאליו. היה קשה מאוד להחזיק כאן מניינים. אבי ע"ה, עם עוד כמה יהודים מקריית ארבע חברון, ממש מסרו על זה את הנפש."

"אחרי מלחמת ששת הימים היו תקופות מאוד לא פשוטות, גם מבחינה ביטחונית, גם מבחינה מספרית - לא גרו כאן הרבה אנשים, ולא הרבה יכלו לקבל את ההחלטה שמערת המכפלה זה בית הכנסת הקבוע שלהם, שלוש תפילות ביום. גם מול הוואקף הערבי היו אתגרים, ולהכביל, גם מול כוחות הביטחון. היו שעות מוגבלות מאוד, ואחרי מנחה וערבית היה צריך ישר לעזוב, כי היו סוגרים את מערת המכפלה ליהודים. אבא שלי ייסד שיעור בין מנחה לערבית, כדי שיהיה עוד זמן שיהודים יוכלו להתפלל בו. לא מעט פעמים יהודים נעצרו סביב המאבק לתפילה במערת המכפלה."

אבישג ליבמן: הידיעה שאברהם, כתושב חברון, יצא לקרב כדי לפדות את לוט, וגם דוד המלך שמלך שבע שנים בחברון פדה את השבויים מצקלג, חיזקה בנו את האמונה שאפשר לפדות שבויים גם בדרך של עוצמה וגאווה יהודית

אליהו ליבמן, סא"ל במילואים שזכה לכמה מעשי גבורה ולאות הרמטכ"ל, כיהן כראש מועצת קרית ארבע עד פרוץ המלחמה, אבל בשנתיים האחרונות הוא מוכר יותר כאבא של אליקים ליבמן הי"ד, שנהרג בשמחת תורה וחזר להיטמן למנוחת עולמים בבית העלמין העתיק בחברון. ההיסטוריה המשפחתית של משפחת ליבמן בחברון התחילה זמן קצר אחרי שחרור העיר.

"אחרי מלחמת ששת הימים, מספר אליהו, אבי, הרב מנחם ליבמן זצ"ל, הגיע לכאן ממרכז הרב. הרב צבי יהודה הכהן קוק אמר אז שלא מספיק שיקימו התיישבות בלי ישיבה, וכך החליטו מספר חברים מהישיבה ואבי בתוכם, להקים את ישיבת מתנחלי חברון. בהמשך הם עברו מבניין הממשל הצבאי לישיבת ניר בקרית ארבע. אמי, הרבנית רחל שתיבל לחיים טובים וארוכים, עבדה כמחנכת באולפנת כפר פינס, והיה בה רצון גדול לבוא ולסייע להתיישבות בחברון. אחרי מלחמת ששת הימים התחדדה ההבנה שאנחנו לא מוכנים לאפשר מציאות של "הרצחת וגם ירשת", ולקבל את זה שגם טבחו בנו בתרפ"ט וגם נחלתנו עודנה נתונה לזרים. וביחד עם הרב לוינגר והרב ולדמן זצ"ל, ההורים שלי הקימו את ההתיישבות בחברון, שם נולדתי."

אליהו נכנס בכריתו של אברהם אבינו במערת המכפלה, ולמרות השנים הרבות שעברו מאז, הוא מספר על האירוע בהתרגשות רבה. "היה מאורע חגיגי סביב ברית המילה שלי. זכינו שהסנדק יהיה הראשון לציון הרב יצחק ניסים. הרב לוינגר ברך את הברכות, וביעמידה לברכות' כובד מנחם בגין. כשהייתי בן שנתיים הקימו את קריית ארבע, ואנחנו הצטרפנו. אחר כך ההורים שלי עברו לבית הדסה, בתוככי חברון, ואז לבית רומנו. כשבגרת, למדתי בישיבת ההסדר ניר בקריית ארבע, ואחרי הצבא התחתנת עם אבישג, נולדו לנו שמונה ילדים ועשרה נכדים ב"ה, ומאז אנחנו כאן. הנכדים שלנו,

ברית אברהם ועקידת יצחק

"גם לעשות בריתות במערה לא היה דבר פשוט בהתחלה", ממשיך אליהו בסיפור קורותיו של היישוב, "אבל בזכות יהודים צדיקים שהתעקשו על כך, כיום זה כבר מובן מאליו. כשמברכים את ברכת הברית, להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, זה תמיד מרגש - בכל מקום בארץ או בעולם", הוא מחדד את עוצמת המעמד, "אבל לעמוד במקום שבו אברהם אבינו עבר את הניסיון הזה בגיל 99, ומשם התחיל הסיפור של ברית הקודש בין ה' לבין עם ישראל לפני 3,700 שנה - זה כבר באמת משהו מרגש ומיוחד.

"אנשים שמגיעים לכאן מפקידים את השכל, ונותנים ללב ולנשמה לדבר אליהם", הוא משתף בתחושותיו. "הם פשוט מבינים שאנחנו נמצאים במקום שבו האבות והאימהות חיו, והתחילו את הסיפור הכל כך שורשי ואמוני שטבוע בנו עד היום, היכן שאברהם אבינו הביא את האמונה בקב"ה והתמודד עם כל הניסיונות. ההבנה הזאת היא השראה עבורנו, ועוזרת לנו להתחזק באמונה בה' בתוך המציאות המאתגרת איתה אנחנו מתמודדים. לאורך כל הדרך אנחנו מנסים ללמוד לעומק את הניסיונות של אברהם אבינו, ולקבל ממנו כוח עבור הניסיונות שלנו. הניסיון הראשון, שבו במשך שבעה חודשים חיכינו וציפינו לאליקים כשחשבנו שהוא חטוף. והניסיון השני, כשנודע לנו שהוא נשרף ונרצח ונקבר בקבר אחר."

"בתקופה בה חשבנו שאליקים חטוף, התפללנו עליו הרבה אצל האבות הקדושים, וכמובן גם על כל שאר החטופים", מצטרפת אבישג. "עשיתי הפרשת חלה יחד עם אפרת מור בתוך מבנה המערה, והרגשתי בתוכי שהאבות באמת שומרים עליי. הידיעה שאברהם אבינו הלך לפדות את לוט, וגם דוד המלך שמלך שבע שנים בחברון, ובשלב כלשהו גם פדה את השבויים מצקלג, אבל הוא שאב את הכוח מחברון - חיזקה בנו את האמונה שאפשר לפדות שבויים גם בדרך של עוצמה וגאווה יהודית, ונתנה לנו הרבה תקווה וכוח."

באופן מתבקש, משפחת ליבמן בחרה להתחיל את מסע ההלוויה של אליקים ממערת המכפלה, "במקום בו זכינו לחתן חלק מהילדים שלנו, והיכן שאליקים זכה להיכנס בבריתו של אברהם אבינו", ומשם המשיכו לבית העלמין העתיק בחברון. "היה כאן מסר לעצמנו, לעם ישראל ולעולם כולו: פה השורשים שלנו. פה התחיל העם היהודי עם אברהם אבינו שהביא לעולם גם את עניין האמונה וגם את החסד, עם האוהל שהיה פתוח לארבע רוחות השמיים והזמין כל אחד לבוא ולהיכנס. אברהם אבינו נותן לנו הרבה דוגמה אישית בזה שהוא עושה הכל בעצמו, וכשבאים להגיד לו תודה הוא אומר שהכל זה מתנות שקיבלתי מה', ואני רק מעביר אותן הלאה."

"המקום הזה", מוסיף צביקה על דבריו

של אליהו, "הוא כמו שאומרים, 'המקום גורם'. זאת אומרת, החוסן של נצח ישראל, השורשים של העם ומלכות ישראל, זה דבר שכל הזמן נמצא פה באוויר. האחריות לשמור על המקום הזה, השני בחשיבותו לעם ישראל, זה משהו שכל הזמן מדובר ומורגש, וגם נותן חוסן. המגורים כאן, עם כל הקשיים מצד שכנינו הערבים, הם דבר מחשל מאוד, וזה נותן כוח לעמוד באתגרים שעמם אנחנו נדרשים להתמודד."

במשך שנות מגוריהם ביישוב, משפחת מור, יחד עם כל תושבי יהודה ושומרון, חוו הרבה מאוד אירועי טרור. "בתקופת האינתיפאדה השנייה, כשהאבנים, הסכינים ובקבוקי התבערה הפכו לירי על היישוב ובצירי התנועה, היה קושי גדול, עד כדי כך שאנשים שאלו את הרב ליאור אם מבחינה הלכתית מותר לעזוב את היישוב. תשובתו הייתה שאם תנובה ואנג'ל יפסיקו להגיע, זה אומר שמבחינה הלכתית אפשר לעזוב. ברוך ה' אנשים לא עזבו", אומר צביקה בהודיה, "וגם תנובה ואנג'ל עמדו בהחייבותם והגיעו, למרות הסכנה בדרכים. המצב מאז השתנה לטובה באופן משמעותי, ואנחנו מקווים שדינו תמשיך ותהיה תקיפה על האויבים שלנו מסביב."

"יש לצערנו הרבה משפחות שכולות בקריית ארבע בעקבות טרור, מעבר למשפחות שכולות מהמלחמות", הוא מציין נקודה כואבת, "והמציאות הזו של שכול אצל שכנים וחברים מחברת אותנו עוד יותר אל המקום הזה, ומחייבת אותנו להמשיך הלאה כדי שחס

צביקה מור: המקום הזה הוא כמו שאומרים 'המקום גורם'. החוסן של נצח ישראל, השורשים של העם ומלכות ישראל, זה דבר שכל הזמן נמצא פה באוויר

אברהם אבינו 'פורום תקווה'

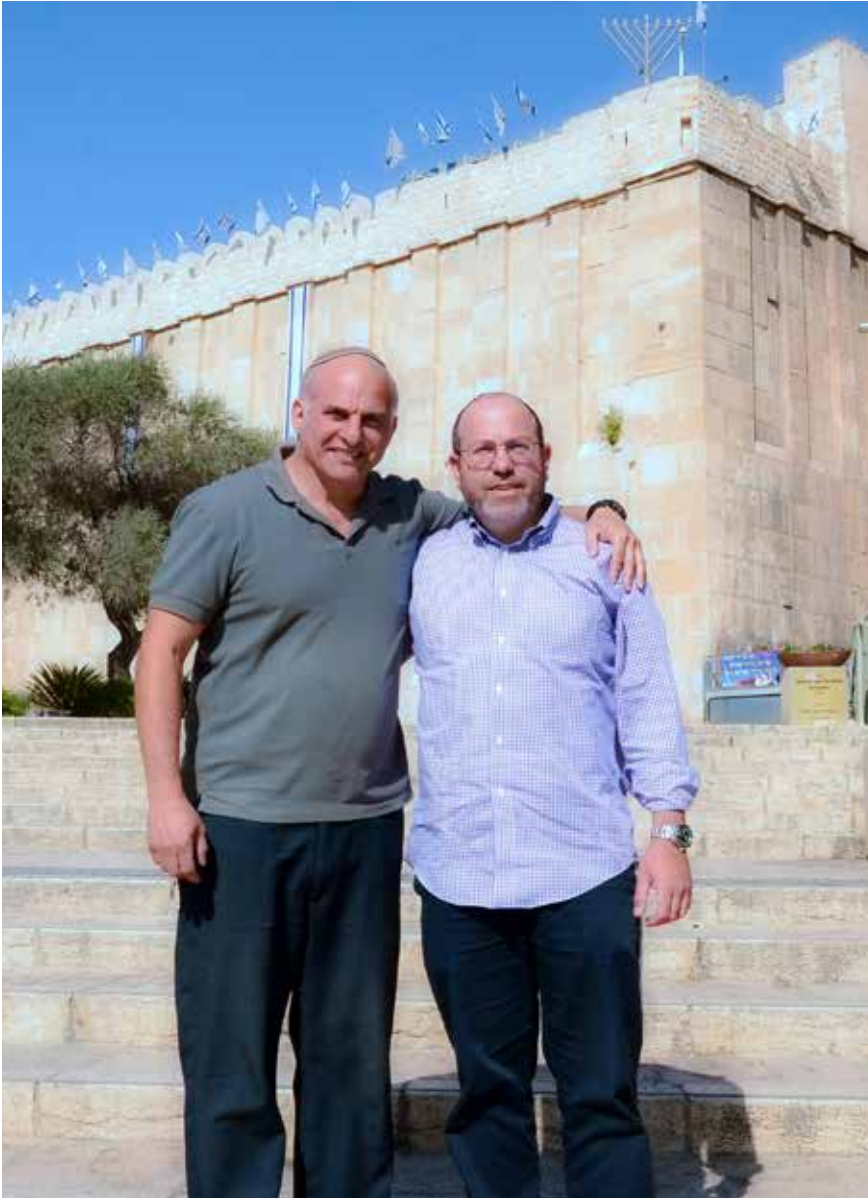
אותה מסירות בלתי נתפסת למען כלל ישראל עליה דיבר החבר המנחם של משפחת יהלום, באה לידי ביטוי רב עוצמה בפעילות של צביקה מור בפורום תקווה, כמו שכתוב על כלב בן יפונה שהגיע לחברון כדי להתפלל על קברי אבות "כי רוח אחרת הייתה עמו". אל מול כל המאבק לשחרור החטופים שהתמקד בצרכי הפרט בלבד, בלי לחשוב על ההשלכות ועל עם ישראל, פורום תקווה גילו איתנות רבה, וצביקה, יחד עם יתר חברי הפורום, הביא לעם ישראל רוח אחרת, ומסר חד משמעי של מחויבות לאומית שעוקפת בתור את הסבל הפרטי.

מול השיח האמוציונאלי ששלט בכיכרות, הוא הביא את המסרים היהודיים מתוך שליטה וקור רוח, עד שהיה ניתן לטעות שהממד הרגשי פשוט אינו מפותח אצלו. אחרי שהתפרסם הסרטון בו הוא פורץ בככי ברגע הראשון שפגש את בנו השב מן השבי, ביטויי ההערכה אליו בתקשורת האמונית התעצמו, ויותר זמרי התבטא בערוץ 14: "עכשיו אני הרבה יותר מעריך את צביקה". התברר שמדובר ביכולת מיוחדת להשליט את המוח על הלב, לטובת כלל ישראל.

"המאבק שלנו בפורום תקווה ינק ללא ספק מחברון", משתף צביקה במנוע הפנימי לעשייה הציבורית. "כשהקמנו את הפורום, אליהו ליבמן, דיצה אור ואני - באנו עם הרוח הזאת של פרשת לך לך, שבה אנחנו קוראים ומבנינים שאברהם אבינו ודאי היה יכול לפדות בממון רב את לוט, אבל הוא מבין שהוא חייב להילחם בארבעת מלכי הצפון ולפדות אותו בדרך של מלחמה, לאלץ אותם להיכנע.

"יש כאן מעשה אבות סימן לבנים", אברהם אבינו מסמן לנו את הדרך - בשום אופן לא להיכנע. להראות לכולם שמי שמתעסק איתנו, משלם מחיר כבד ביותר. מבחינתנו הדרך הזאת הייתה ברורה", הוא מוסיף. "זה משהו שלא היינו צריכים בכלל לדון בו, כי היה פשוט לנו שחמאס לעולם לא ישחרר את החטופים מטוב ליבו, שכמובן כלל אינו קיים. הוא לא מתרגש מהצהרות בכיכר החטופים ומיוגה ברחוב עזה בירושלים, אבל הוא בהחלט מתרגש מזה שאנחנו הולכים לכבוש את העיר עזה. זה מה שהפעיל עליו לחץ מאוד כבד, ביחד עם הלחץ המדיני, שגורם לו לבסוף להחזיר את כל החטופים החיים, ובעזרת ה' הוא יחזיר גם את כל החטופים החללים".

במהלך השנתיים שחלפו, פורום תקווה נדרש לעמידה איתנה גם מול משפחות חטופים אחרות שלעיתים קרובות התנהגו אתם בצורה לא הגונה, וגם מול התקשורת וקולות דומים. "החוסן שגילינו בתוך האתגר הזה, בוודאי הגיע מהידיעה שאנחנו נמצאים כאן בשליחות עבור עם ישראל", צביקה מסביר, "ומאמנה שהדברים תמיד קורים בהשגחה פרטית, והקב"ה הזמין אותנו להיות שותפים בגאולה של עם ישראל במלחמה

בכל נפשך

איתן ואליקים היו חברים טובים מילדות, ועוצמות המסירות אותה מתארים הוריהם, בהחלט התגלתה גם אצלם ברגעי האימה במתקפת שמחת תורה. שניהם יכלו להציל את עצמם, אבל בחרו להישאר ולעזור ליהודים אחרים, גם במחיר כבד.

אני שואלת את אליהו, כמה אותה מידת החסד של אברהם אבינו באה לידי ביטוי אצל אלקים גם במשך שנות חייו. "אלקים היה מחובר בכל כולו לעיר האבות", הוא עונה, "גם כשהוא שכר דירה בתל אביב ועבד שם, הוא תמיד אמר לכולם שהוא יהודי מקריית ארבע חברון, זה הבית שלו והשורשים שלו, כך סיפרו לנו חבריו לעבודה באבטחה.

"הייתה מישהי שסיפרה לנו שבבעה שהיא החליטה להתחזק בשמירת שבת, ולמרות שבאותה תקופה אלקים כן עבד בשבת, כשהיא סיפרה לו שהיא מתחזקת ושיתפה אותו בקושי שלה להיות בבית שבו צופים

הזאת, ואנחנו נענינו בחיוב, ואנחנו מקווים שעשינו את שליחותנו נאמנה.

"במשך תקופת השבי", הוא מספר, "איתן לא שמע על 'פורום תקווה'. הוא ראה אותי פעם אחת בערוץ אל-ג'זירה, והשובים שלו אמרו לו מה הדעות שלי ומה אני אומר, אבל זה משהו שממילא היה ברור לו. הוא ידע שמדינת ישראל במלחמה וחייילים נהרגים וצריך לנצח. גם אבינתן אור אמר את זה: 'המדינה צריכה לנצח, ואני מקווה שישחררו אותי בסוף'. אבל הוא הכין את עצמו גם לגרוע ביותר, לאפשרות שהוא יצטרך להישאר שם הרבה מאוד שנים, וב'ה הוא חזר. זאת גם הרוח שאיתן נכנס איתה. הרוח שאנחנו הובלנו כאן במאבק במשך שנתיים, בוודאי גם הגיעה אליו בדרכים נסתרות, בקשר הנשמתי, ובוודאי גם חיזקה אותו. איתן היה בטוח שאנחנו נלחמים עליו וכמובן לא הפקרנו אותו שם, כמו שאמרו עלינו אנשים עם עין רעה, והיה ברור לו שהדרך שבה אנו פועלים היא הדרך הנכונה".

בטלוויזיה, הוא מיד אמר לה: 'איזה יופי שאת מתחזקת! אני עכשיו אדבר עם אחיות שלי שיזמינו אותך לשבת, כדי שתחזונו מה זו תפילה במערת המכפלה, מה זו קדושה, שבת ובית יהודי. הוא לא הפך חולשות לאידיאולוגיה. הוא ידע להגיד שאם כרגע הוא בהפסקה מסוימת, הוא לא הופך את זה לדרך חיים, אלא הוא מבין שלמרות שהוא מאמין בה' ובתורה, כרגע קשה לו, אבל לאחרים הוא יודע להסביר כמה חיים יהודיים זה דבר חשוב".

"הייתה לו גם רגישות גדולה, כמו אברהם אבינו, לכל מיני הומלסים", מוסיף אליהו. "לא רק שהוא היה מביא להם מים במקומות שהוא אבטח, אלא הוא היה דואג להם אפילו למים קרים. אם הוא היה רואה שמרביצים למישהו הוא התערב, כי הוא רדף צדק וחיפש את האמת. הוא היה מוכן לשלם על זה מחירים, כי הרבה פעמים מי שמנסה להפריד חוטף משני הכיוונים... כמו המסירות של אברהם אבינו ללכת עם האמת, גם אם בסופו של דבר תמצא את עצמך משלם מחירים של כבשן האש".

גם יהודה דרור היה מחובר בכל מאודו לשורשים העמוקים של עם ישראל הנמצאים בחברון. "הרוח הגדולה של האבות, של כלב ושל דוד המלך, פיעמה בו וניתבה את חייו כפשוטו", מספרת תהילה, אמו. "יהודה חי בטבעיות, הייתה לו גבורה מיוחדת. הוא לא ידע מה זה פחד, והיה מחובר בכל נימי נפשו למהלך הגאולה ולתחיית האומה בארצה. מתוך אותו עולם ערכים, הוא הקים יחד עם שני חברים את 'חוות העיטם' הצופה פני ירושלים בואכה בית לחם, וממוקמת ברכס אסטרגטי המחבר את גוש עציון לירושלים. זו חווה מיוחדת בה החבר'ה משלבים לימוד תורה עם עבודה חקלאית ויישוב הארץ - שילוב נדיר אותו הצליחו לבנות על אף הקשיים והאתגרים האינסופיים.

"מסירות הנפש של יהודה הייתה ללא גבולות", היא מוסיפה לספר עליו בהערכה רבה. "הוא יצא למלחמה חודשיים אחרי חתונתו, מתוך נכונות פנימית למסור את כל היקר לו ולהגשים את כל האידיאלים הגדולים אותם הוא חי למען עם ישראל. הוא השאיר לנו מורשת גדולה של חיי גאולה. החלומות שלו, שאותם גם העלה על הכתב, היו: 'לחיות כמו גאולה, שהיא תזרום לי בוורידים'; 'לחיות כמו דוד המלך מתוך חיבור אל התורה'. שילוב מופלא של חיי גבורה ומסירות נפש מתוך חיבור עמוק לתורה ולקודש".

חברון של כולם

התודעה הגאולית שזרמה ליהודה בוורידים נוכחת בליבותיהם של הרבה יהודים, והיא בהחלט מורגשת היטב ברחבי עיר האבות. אותה תודעה היא גם זו שדוחפת קדימה והופכת את ההתמודדויות הקשות למנועי צמיחה סביב עשייה עבור אחדות העם, שלמות הארץ וחיוזוק התודעה היהודית.

"אנחנו מרגישים אחריות לחיות דרך הסיפור הזה של האבות והאימהות", מסביר אליהו, "לחיות בתודעה של אמונה ושל חסד, וביחד עם זה גם ללמוד משרה אמנו איך להתמודד עם האויבים. אברהם לימד אותנו בסיפור עם לוט איך מתמודדים עם שבויים, ושרה מלמדת אותנו לגרש את בן האמה. לא סתם ה' אומר לאברהם לשמוע בקולה, כי אי אפשר לחיות עם האויב הרצחני הזה. את האויבים שלנו צריך לגרש", הוא קובע באופן נחרץ.

תהילה יהלום: החלומות של יהודה דרור, שגם העלה על הכתב, היו: 'לחיות גאולה, שהיא תזרום לי בוורידים'; 'לחיות כמו דוד המלך מתוך חיבור אל התורה'. שילוב של חיי גבורה ומסירות נפש מתוך חיבור עמוק לתורה ולקודש

"יצא לי לא מעט לדבר עם מכינות קדם צבאיות או אנשי כוחות הביטחון מכל המגזרים", הוא מספר, "ואני תמיד אומר להם שחברון לא שייכת רק לדתיים או לימנים, אלא לכל יהודי, מעצם היותו יהודי. חברון היא מלשון חיבור; היא מחברת אותנו לבורא עולם, לשורשים ולזהות שלנו, ואחד לשני. חברון היא המכנה המשותף שלנו, גם בח' וגם בכ'. והיא בעצם מי שאנחנו. העובדה שעם ישראל הוא כל כך אמוני ומיוחד, עם של בעלי חסד ורצון לעשות טוב לכל אחד, בכל מקום וזמן, קשורה ישירות למקום הזה. וככל שנסביר את זה לעם ישראל, נביא אותו לבקר, להתחבר ולהבין שחברון שייכת גם להם, זה ייתן לאנשים תחושת זהות חזקה, הבנה על מהות הקיום שלנו פה בארץ והמאבק מול האויבים שלנו, וגם דעת - איך להיות יותר מוסריים, מכוח החסד והאמונה של האבות והאימהות הקדושים.

"יש כאן משהו באוויר, בנשמה", הוא

ממשיך, "לא סתם זה פתח גן עדן". "אנחנו צריכים לשמור על האחדות הזאת", מוסיפה אבישג. "לדעת שכולנו אחים, ולמרות חילוקי הדעות אנחנו צריכים למצוא את המשותף ואת ההזדמנויות לעזרה הדדית אחד לשני. ובזכות זה ימשיך לנו הכוח של עם ישראל, ותבוא הגאולה בעזרת ה', עם תחיית המתים".

הערך והחשיבות שמשפחת ליכמן מייחסת לאחדות ישראל, באים לידי ביטוי, בין השאר, בקשרים רבים וטובים שנוצרו להם עם הרבה משפחות חטופים, ועם כל מיני משפחות מהארץ ומהעולם שהכירו תוך כדי המסע שעברו. "קשר טוב במיוחד נוצר בינינו לבין יהודי בשם יזהר ליפשיץ, שאבא ואמא שלו נחטפו מניר עוז. אבא שלו נרצח בשבי ואימא שלו שוחררה. טיילנו יחד בכל מיני מקומות, והוא אפילו הגיע לבר מצווה של הבן שלנו. הוא הגיע גם לאזכרה של אליקים ואף הוזמן לדבר בה, ואנחנו היינו בהלוויה של אבא שלו.

"אירועי שמחת תורה חידדו בכולנו את ההבנה שהאויבים שלנו לא מבדילים בינינו", משתף אליהו בתוכנה המשמעותית שמנחה אותם במסע הזה, "לא מעניין אותם מה אנחנו חושבים פוליטית או מהו אורח החיים שלנו, ואנחנו מבינים מכאן שעצם היותנו יהודים, בנים של האבות והאימהות הקדושים, זה נתון שחייב לחבר אותנו אחד לשני, ואנחנו צריכים להיות מחוברים גם בשגרה ולא רק באירועים כואבים ומצבי חירום".

"אחרי שהמלחמה הזו תסתיים ובעז"ה נחסל את חמאס", מביא צביקה קריאת כיוון נוספת, "תגיע המלחמה האמיתית, שהיא המלחמה על התודעה. התודעה שרווחת כאן בארץ היא זו שבסוף מנצחת - או חס וחלילה לא מנצחת - את המלחמות שיש לנו. הכל תלוי בסוף בתודעה. ולכן, המשימה שלנו לשנים הבאות היא לחבר את עם ישראל אל התודעה היהודית. התודעה היהודית-הישראלית המקורית נלקחה בשבי במשך עשרות שנים על ידי התרבות הפרוגרסיבית. תרבות שהיא זרה - זרה לא רק לעם ישראל, אלא לאנושיות. תרבות שמפרקת את הכל, ולא מאפשרת קיום לעמים, למשפחות, וגם לא לאדם הבודד. ולכן העבודה שלנו לשנים הבאות היא לבנות תודעה יהודית-ישראלית מקורית, משימה שבוודאי עוברת דרך ירושלים וחברון.

"זה כואב לפגוש חיילים שמגיעים לסיורי 'תרבות יום א' בצה"ל ואומרים 'זו פעם ראשונה שאני נמצא בירושלים' או 'במערת המכפלה'", הוא ממחיש את המציאות החסרה, "זה דבר שצריך להשתנות. כל עם חייב להיות מחובר אל העבר וההיסטוריה שלו, וזה דבר שחייב להיות גם כאן, במערכת החינוך בישראל. הביקור בחברון זה הקצה. ההכנות, התודעה, כל החינוך לקראת הביקור הזה - זה באמת הדבר החשוב ביותר שעליו צריך לעבוד עכשיו".

לתגובות ולסיפורים שלכם:

Binyael@gmail.com

אולי אנחנו צריכים לפרק את החבילה?

כשמפסיקים לנסות לתקן את בן הזוג - ומתחילים למצוא את המקום הפנימי שלנו, האהבה חוזרת לזרום

להיות האדם הנכון בכל רגע נתון. זה עזר לי מאוד להבין שגם אם אני לא מושלם, אני מספיק", אמר אביגדור. "אני גם חוויתי חוויה דומה, כמה אני מנסה להשתלט על התמונה ולהנדס אותה ואז אני מפספסת בכלל את הזוגיות שנמצאת בתוך הקשר", הוסיפה רחלי.

"המסע הזה שלכם הוא לא על תיקון ולא על הוכחות של אהבה שצריך להוכיח אחד לשנייה, אלא על מיקום נכון בתוך המערכת הזוגית. על חיבור פנימי שמאפשר לזרימה להתרחש. אהבה איננה יעד אלא היא תוצאה של שייכות ודבקות הדדית".

בהמשך הפגישות אפשר היה להרגיש את השינוי המשמעותי שהתחולל בתוכם.

"את יודעת שכבר כל הוויכוחים המעצבנים שלנו כמעט ולא מתרחשים?

כשקורה משהו, אנחנו מצליחים לעצור, לנשום ולהבין שהרגע הזה הוא קריאה פנימית לשינוי בתנוחה בקשר ולא מאבק אמיתי. אני ממש מרגישה איך הקשר מתחיל לזרום מעצמו ואין לי כבר את הצורך הזה לאלץ ולשלוט. פשוט מסכימים להיות במקום שלנו".

הם חייכו אחד לשני, ואפשר להרגיש איך מתחיל פה משהו אמיתי. לא מתוך מאבק, שליטה או לנסות לתקן אחד את השני אלא מתוך זרימה, שייכות ומקום לכל אחד במערכת הזוגית.

כל הפרטים שוונו למען שמירת הפרטיות

"כל אחד אחראי על המסע הפנימי שלו. כל הדפוסים האלה שמשלבים פחד, שליטה, תלות וחוסר ביטחון הם אלו שגורמים לבלבול, לחסימה ולכל הסבל הזוגי. המסע הוא להחזיר כל אחד למקומו הטבעי, לא כדי לשנות את האחר אלא כדי לאפשר לאהבה לזרום מעצמה".

"ומה לגבי כל הדברים שאנחנו לא מסכימים עליהם? כל דבר הכי קטן הופך אצלנו למאבק", שאלה רחלי.

"כל רגע של כעס או חוסר סובלנות הוא הזדמנות לראות את הדפוס הפנימי שמפריע לזרימה. זו הזדמנות לראות מה בתוכי מפריע לזרימה".

"איך את ממליצה לנו להתחיל?" שאלה רחלי.

"ממליצה לכל אחד עם עצמו לתעד בהקלטה או כתיבה מה המטרה של המסע הזה. איך הקשר שלכם נראה היום ומה הדברים היפים שיש בו? מה האתגרים, ולמה אנחנו מייחלים שישתנה? ממש תדמינו את עצמכם ואת הקשר בתוך התהליך", הסברתי. פגשתי אותם אחרי שבוע, אחרי שכל אחד מהם הקליט ברצינות תיעוד ושאל את עצמו את השאלות שביקשתי.

"בזמן שהקלטתי את עצמי וחשבתי על כל השאלות האלה, גיליתי עד כמה אני מפחד לאהוב באמת בלי

רחלי ישרה מולי, נראית די מבוהלת, ואביגדור ישב שם שקט ומתוח.

"אני מרגישה שאנחנו כבר לא מחוברים, משהו התנתק לגמרי בקשר הזה שלנו, ולפעמים אני שואלת את עצמי אם בכלל אנחנו מתאימים.

בתחילת הקשר הייתה אהבה כל כך חזקה, ונראה כאילו לא נשאר ממנה כלום, רק שגרה אפורה ורגשות לא ברורים", אמרה רחלי.

"אני באמת מנסה, אבל לפעמים אני מרגיש שכל מה שאני עושה לא עובד, כאילו משהו חסר... אולי רחלי צודקת ואנחנו באמת לא מתאימים", לחשש אביגדור כשמבטו תקוע ברצפה.

"מבינה, וזה טבעי מאוד, כי אין לאהבה הראשונה שהדליקה את הקשר יכולת לבעור עצמאית לאורך שנים. במהלך הזמן מגיעים ריחוק, חוסר תקשורת, תסכול ושחיקה - ואז התחושה הזו שמהו 'לא עובד' מתגלה. זה לא אומר בכלל שאתם לא מתאימים, אלא שהמערכת הזוגית שלכם זקוקה לחיבור מחדש", הגבתי. "אז מה אנחנו צריכים לעשות? איך אפשר לחזור לתחושה ההיא?" שאלה רחלי.

"ראשית, חשוב להבין שהזוגיות היא מערכת אנרגטית של אהבה, חיות ושפע. כשכל אחד נמצא במקומו הנכון, גם הגופני וגם הנפשי, אז שני הצדדים גם מתחברים בצורה נכונה והכל פועל וזורם בתוך המערכת".

"כן, אבל אם רחלי הייתה יותר משתפת פעולה, סביר להניח שזה כבר היה עובד, כי אני באמת מנסה..." אמר אביגדור.

ניתן לעקוב אחר הטורים בערוץ הוואטסאפ של חנה דיין

האם טראומת המלחמה גרמה לתופעת התשובה?

איתי אסמן

הראייה שלו מטריאליסטית וחומרנית, לא יכול לנתח מציאות רוחנית שמושפעת מהגשמה. החטופים התקרבו לבורא עולם לא בגלל הטרואמה שהם חוו, אלא כי בעומק השבי של החמאס, בלי כל מסיחי הדעת של התקשורת ומערכת החינוך הקלוקלת (שעשו להם טראומה רוחנית) הם פגשו את הגשמה שלהם. התקשורת מאוד לחוצה מזההתחזקות הרוחנית של הציבור הישראלי ולכן ממהרת להסביר שמדובר בתגובה לטרואמה. כל הניתוח השטחי מתחיל ממבט רדוד של כאן ועכשיו. הניתוח האמיתי מתחיל משיבת ציון, שיבת העם לארצו, בניין הגוף הלאומי, ולאחר מכן הבניין הרוחני, אלו נבואות מפורשות.

ההתחזקות הרוחנית מאוד משמחת, זוהי מתנה שקיבלנו מבורא עולם, היא ללא ספק קשורה לזכויות הרבות שנעשו במלחמה הזו והשפיעו על נשמת ישראל, יחד עם לימוד התורה ופעולת הצדיקים שמגבירים כל העת את חזקת הנשמה שלנו.

אך אל לנו לנוח על זרי הדפנה ולהסתפק מההתרגשות סביב התופעה המבורכת הזו. ההתעוררות הרוחנית הזו היא רק שלב ראשוני, היא מוכרחת להתברר על ידי לימוד תורה מסודר, קישור לתלמידי חכמים ועמל תורה. לבעל תשובה יש בתחילת דרכו הרבה אורות, כמו שאנחנו רואים כיום בסרטונים שרצים ברשתות. אבל בשלב מסוים האורות האלו נעלמים, והיהודי נשאר עם התודעה הלא מבוררת שלו ועם המידות שהוא לא עמל לתקן. עלינו לחבר את בעלי התשובה החביבים למוסדות לימוד מסודרים שילוו אותם, למשפחות שיהוו להם מודל וחיבור אל הקודש. אחרת הם יפנו לכל מיני חצרות של בעלי מופתים, יעצבו לעצמם דעת תורה דרך היוטיוב, ויהיו מלאים בסתירות רוחניות שיכניסו אותם לבלבול גדול מאוד. החוויות הדתיות הן לא העיקר בהליך את התשובה אלא יראת ה'. וכך כותב הרב קוק זצ"ל באורות התשובה: "יראת הטא הטבעית היא הטבע האנושי הבריא ביחס למוסר הכללי, והיא הטבע הישראלי המיוחד ביחס לכל הטא ועון מצד התורה והמצוה מורשה קלת יעקב. ואין טבע זה חוזר לישראל כי אם ע"י תלמוד תורה בהמון, תלמוד תורה לגדל תלמידי חכמים, וקביעת עתים לתורה להמון הרחב."

לכן עלינו להרבות כמה שיותר בלימוד תורה, בפרשת השבוע, בדף יומי ובהלכות נפוצות במקום העבודה, במילואים ובכל מקום. בע"ה שנוכה להיות ראויים.

asmanitai@gmail.com

האם בר קופרשטיין יעמיק את ההתעוררות הרוחנית בלימוד תורה?

השבוע פורסמה בערוץ 13 כתבת תחקיר על "דור האמונה החדש". ראינו שם בני נוער שהולכים להופעות של בן צור ומשתפים איך הם התחילו להתחזק.

משה מספר: "תמיד הייתה לי את האמונה, ועכשיו זה ממש. היה התקופה של הסליחות, של חודש אלול, של חגי תשרי, שזה דברים שכאילו אלוקים בא אליך ואומר: "בוא אני מבקש שתבוא אליי", ואתה מתקרב ומתחזק. ויש כאלה שזה תמיד אצלם והם רק מחכים למומנט הזה." לאחר מכן הם עוברים לסקר את האופנה החדשה בעולם הביגוד - לבוש צנוע. אורטל, מוכרת בחנויות בגדים של נשים דתיות מספרת: "בהתחלה היו לנו חנויות רק בערים של דתיים, בני ברק, ירושלים. ברגע שפתחנו חנות בראשון לציון, באשדוד, פתאום אתה רואה מלא לקוחות שהם קהל חילוני." אחת המרואיינות בכתבה היא ענהאל ברדס, בת 16, מפעילה עמוד טיקטוק עם עשרות אלפי עוקבים ושם היא מעלה תוכן על סיפור ההתחזקות שלה: "אני לא מגדירה את עצמי כדתיה או כחוזרת בתשובה, אני מגדירה את עצמי כמתחזקת. אני לובשת גם מכנסים וגם חצאיות, בעיקרון אני לובשת חצאיות בשישי-שבת וחגים, שזה משהו שלא הייתי עושה. אני משלמת מחיר על זה שאני מתלבשת צנוע."

יש אנשים שמחפשים להסתכל על גוף של בנות, וזה מה שגורם לצפיות. אבל מי שמתלבש ככה באמת מרגיש את ההתחזקות הזו בו, ואני בטוחה שבורא עולם שם לב לזה." והמרואיין שואל: "אה, זה בשביל בורא עולם או בשביל עצמך?" וענהאל עונה "בוודאי, גם וגם, אבל בעיקרון זה רק בשבילי". בכתבה מתראיין גם יונתן, שמגיע בקביעות לשיעורים של הרב יגאל כהן, והוא מספר: "אני מגיע ממשפחה חילונית, אני תמיד הייתי בסביבה שלא כל כך אפשרה לי לעשות את זה. אם זה ביקורות, אם זה בדיחות, אם זה שגאה. הגעתי למצב שפעם אחת חברים הזמינו אותי לפה סליחות, והגעתי והתאהבתי. התאהבתי והתחלתי, אם זה לחבוש כיפה, לשמור שבת, ללכת למנחה ביום חול סתם כי יש לך זמן להניח תפילין. כל זה הגיע מאהבה וממשהו שהיה המון זמן בפנים והתפרץ החוצה". וכמוכן, ערוץ 13 לא היה יכול לסיים את הכתבה בלי מיסגור של אקדמאית חילונית שמסבירה: "אנחנו יודעים מהספרות שאחרי טראומות יש התחזקות דתית, ואנחנו יודעים שכמה שאנשים יותר קרובים לטרואמה, ככה ההתחזקות הדתית יותר בולטת. למשל אנחנו רואים את זה בחטופים שחוזרים ארצה". זהו כמובן ניתוח עקום ומסולף ולא מדעי. מי שכל

להצטרפות לקבוצת וואטסאפ
של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-566-5005

גם אתם יכולים להפיץ תורה!
להצטרפות לצעירי ראשי יהודי
052-300-3900

מכירים בעלות תשובה או בדרך? הפנו אותן
למדרשת שושנת אביב בתל אביב.
יעל 053-367-3434

עדיין ניתן להצטרף לתחילתנו.

- מינועד**
לנשים וגברים
בגילאי 19 +
- טובי המרצים,**
הנושאים והכלים
בתחום הקירוב
- 15 מפגשים**
בפתח תקווה
- תוכנית שבועית**
ימי רביעי
18:30-22:00

גם בכם בוערת תחושת השליחות לקרב את לבבות ישראל? זה הזמן לומר **הנני!**

קורס הכשרה לשליחות

בין המרצים (ע"פ סדר א-ב): הרב אהרן אגלסל • הרב פרץ איינהורן • הרב שמואל אליהו • הרב לביא אנגלמן • הרב שניאור אשכנזי • ישראל גורן • הרב דוד דודקביץ • הרב מיכה הלוי • הרב קובי וולק • הרב יהושע יודר • ישראל זעירא • מוריה זעירא • הרב אסף טבצ'ניק • הרבנית צביה טבצ'ניק • הרב יוני לביא • הרב יגאל לוינסטיין • הרב חגי לונדין • ידידיה סאיר • הרב עובדיה פרנק • הרב יהושע שפירא • הרב אוהד תירוש ועוד ועוד...

באוו לאווז, לאהוב, לאהאין ולקרבה!
לפרטים נוספים:
רעות 052-3003900

מחיר מסובסד לחילים, מסודננים ובני ישיבות!

תהיה חירש, יתנהגו איתך אחרת

חושים בן דן לא היה שותף למשא ומתן עם התקשורת של האויב, ולכן החושים שלו נשארו בריאים וחדים < אם אתם שואלים אם מותר לנו לחיות - אנחנו לא שומעים, ואל תחזרו על זה שוב < לא לקום בבוקר לתפילה? השתגעת יצר הרע?! יש דברים שלא נתונים לדיון!

גם יהודה, שכוחו ואומץ ליבו היו אגדיים, האיש שעמד בעבר מול המשנה למלך מצרים ולא נכנע לנסיבות, זה שהיה מוכן להיות עבד עולם כדי להציל אביו מצער, כפי שאמר "איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי, פן אראה ברע אשר ימצא את אבי" - והנה כאן אביו מוטל בכיזיון והוא שותק?

ומה עם שמעון ולוי? הרי שניהם יחד הפילו עיר שלמה, שכס, ופתאום נעשו חלשים? רק אדם אחד נחלק לעמוד מול השיגעון והשקרים של עשו?

התשובה הפשוטה והנוקבת נאמרה על ידי ראש ישיבת מיר, רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: היא הנותנת - חושים, דווקא בגלל היותו חירש, לא נהפך לחלק מהדיון, ולכן היה יכול לחוש בכל נימי נפשו את האבסורד והחרפה המוחלטת של המצב. הנה יעקב, אב לאומה הישראלית, "בחור שבאבות", המלווה למנוחתו על ידי אלפי אנשים, בהם מלכים אדירים שבאו לחלוק לו כבוד אחרון - ומול כולם מופיע לפתע משום-מקום אדם הטוען שקר ומסרב לאפשר ליעקב להיקבר בחלקת משפחתו, יחד עם אברהם ויצחק, שרה ורבקה ואשתו לאה. דווקא בשל היותו חירש ואילם נותר חושים רגיש לאופי הבלתי נסבל של המצב. הוא הרגיש במלוא העוצמה את החוצפה והרשעות של עשו, וכך לא נגרר לתוך השיח המעורפל של 'שני צדדים' שיש

במערה - ליעקב ולעשו. יעקב השתמש בחלקה שלו לקבורת לאה, ואם כך נשאר רק מקום אחד השייך לעשו. אבל האמת הייתה, כמובן, שיעקב רכש את החלקה האחרונה מעשו בכסף מלא. כששמע זאת, עשו דרש מבני יעקב להציג את מסמך המכירה, אבל הם השאירו אותו במצרים. אי לכך הם שלחו את נפתלי קל הרגליים להביא את החוזה, כשבינתיים התעכבה ההלוויה.

הגמרא מספרת שחושים בן דן היה כבד שמיעה, ומשכך הוא לא שמע את כל המשא ומתן. הוא בירר מה פשר העיכוב, וכשהסבירו לו מה קרה הגיב: "ועד שיבוא נפתלי מארץ מצרים יהא אבי אבא מוטל בבזיון"? חושים נטל מקל, הכה את עשו בראשו והרג אותו. לכאורה הסיפור נראה מוזר. מכל בניו של יעקב, איש לא קם נגד עשו - מלבד נכד אחד חירש? ! ראש הממשלה של מעצמת העל דאז, יוסף הצדיק, נכח במקום יחד עם פמליה גדולה של חיילים ומשרתים. יוסף ידע היטב על מכירת מקום הקבורה של עשו ליעקב - הלא יעקב עצמו סיפר לו על כך מפורשות: "בקברי אשר כריתי לי", מלשון מכירה - ואף על פי כן לא עמד נגד עשו? יוסף הוא המשנה לפרעה, עליו נאמר "בלעדך לא ירים איש את ידו ואת רגלו", וכאן הוא פתאום משותק? ! למה לא היה יכול יוסף לפקוד על חייליו לגשת לעשו ולומר לו: "אדוני! נא לווז מפה או שנגרש אותך בכוח. תפסיק לשחק משחקים!"

אולי לא שמעתם על כך, אבל הזמיר היה עורך בכל יום ראשון אחר הצהריים קונצרט רשמי במעבה הג'ונגל. כל החיות היו מתאספות להקשיב למנגינות השמיימיות של הזמיר, וזו הייתה שעה של בידור נפלא שהסיח את הדעת משגרת ההישרדות האפורה.

ביום ראשון אחד, בעוד הזמיר שר ואלפי בעלי חיים יושבים וכוכים מרוב התרגשות, התקרב בלאט אריה רעב אל הזמיר, נשך את ראשו ולאחר מכן המשיך וטרף אותו עד כלות. החיות כולן הודעזעו. הן לא הצליחו להבין מדוע האריה בחר להשביע את רעבונו דווקא בזמיר ששר את השירים המתוקים ביותר עלי אדמות.

כך הן תמהו ותהו לעצמן, עד שהם הבינו את הסוד. האריה חירש...

בשבת זו, פרשת חיי שרה בה הובלה שרה לקבורה, כולנו מתייחדים עם דמויותיהם של האבות והאימהות ועם מערת המכפלה שבחברון.

רצה הקב"ה, והשבוע בהשגחה פרטית זכינו להביא לקבר ישראל את הקדוש הדר גולדין הי"ד, לאחר תריסר שנים בידיים זרות, אוי לאותה בושח.

ודאי אתם זוכרים את הסיפור המובא בדברי חז"ל על ערעורו של עשו נגד קבורת יעקב אבינו במערת המכפלה. עשו העלה טענה הגיונית, לכאורה: יצחק הוריש שני מקומות

ביניהם חילוקי דעות לגיטימיים.

גם שאר בני המשפחה היו אנשי קודש, אבל הבעיה שבצורה בלתי מודעת הם הפכו חלק מהדיאלוג עם דוברי משרד התקשורת של עשיו שצווחו שהוא הקרבן. יעקב הוא הכובש המתעלל, ועשו הוא שנגזל על ידי התוקפים היהודים. זה בדיוק מה שעשו רצה: שהיהודים יהיו בעמדת הגנה, שכן עצם המעבר לעמדה זו היא כבר ניצחון עבורו. יש טענה < יש טענה > נגדי, והמרקם נעשה יותר ויותר מסובך.

באורח פלא, פתאום הכל נתון למשא ומתן. האם אתה זכאי לחיות? לא בטוח! האם אתה זכאי להגן על ילדיך? צריך עיון. בוא נתווכח על זה באו"ם, ב-BBC, בניו יורק טיימס... כאשר עצם הוויכוח מעניק ניצחון לאויב.

אי אפשר שלא לחשוב על חיילינו הקדושים, כמו גם גופותיהם של יהודים באשר הם, שהיו מוטלים בביזיון חודשים ושנים, נתונים לחסדיהם של ויכוחים ועסקאות אליהם הכנסנו את עצמנו כמו ידניו. הלב מתפלץ לנוכח השפלת כבוד ישראל.

חושים, לעומת זאת, היה חירש וזה היה הנס שלו ושלנו. ממנו נחסך כל המשא ומתן עם הרוצח והגולן שמסוגל רגע אחרי מעשי הרשע שלו להכריז על עצמו כצדיק. חושים, בגלל המום שלו, היה בריא כדי לא להקשיב לאתרי החדשות, לא לפרופסורים, ל"אנשי רוח" ולפוליטיקאים, וכמובן לא לשונאי ישראל שלא ממש אכפת להם אם תהיה חלילה שואה שניה. חושים ראה את המציאות הגלויה והמכאיבה: גופתו של יעקב מונחת שם מושפלת, כי עשו, בשקר גס, מסרב לתת לו להיקבר. דווקא בעטיה של שמיעה לקויה הוא לא נסחף אחר האדישות, וכאשר ראה את ישראל סבא מוטל בביזיון, הזדעזע ועשה מעשה והציל את המצב.

בוודאי, דיאלוג הוא דבר חשוב. זו לא חכמה גדולה לומר לסוביך "אני חירש - אני לא שומע מה שאני לא רוצה לשמוע". הכרתי גביר דעתן שהיה רגיל לומר: "אם אני לא שומע בפעם הראשונה, אני לא שומע גם בפעם השנייה..." הקשבה בראש פתוח לשני הצדדים היא תנאי מוקדם לפתרון סכסוכים. ועם זאת, הסיפור זה מלמד אותנו שישנם מצבים בהם אתה צריך להיות חירש ואילם. כאשר ברור שהיריב אינו רוצה דבר מלבד הדם שלך, השתתפות בוויכוח רק תגביר את מעגל האלימות. אפילו אם אתה צועק בראש כל במה שאתה צודק, כבר הפסדת! ומה שגרוע מכך: הוויכוח גם יחריב את האינסטינקטים הבריאים שלך, אתה תפסיד את הרגישות לעקרונות הכי בסיסיים של טוב לעומת רוע, מוסר לעומת אכזריות. אתה נתון בסכנה להיות טיפש נחמד - אדם שיזכה לשבחים על המתניות וההכלה שלו, אבל במקביל יאפשר לרוע לשגשג.

יש תקופות בחיים ובהיסטוריה שבהן אדם חייב להגיב למצב בסלידה טוטלית, ברתיעה ללא הפוגה ובאפס סובלנות. לא כי אני לא רגיש ולא אנושי - להפך: כי אצלי החיים

קדושים יותר מהכל, ומשכך אני בשום פנים ואופן לא נתן לנושא עקרונות כל כך להפוך לסוגיה "רו צדדית".

אחיי ורעיי, האם התיאור הזה לא מתאר מה שקרה בישראל במשך עשרות השנים האחרונות? היה כאן בתחילת הדרך דור שהיה 'חירש' - במובן החיובי של המלה. לא כי לא היה להם לב, אלא כי הם ידעו את ההבדל בין טוב ורע, הכירו בסכנה הקיומית שבה הם שרויים, ידעו את האויב וגם היו חדורים בלי פלפולים במוסריות של השייכות בין ארץ ישראל לעם ישראל.

אבל לימים קם דור חדש שבו היה כבר לא נעים להיקרא 'חירשים', בשל נחיתות עצמית, תסביך של רחמים המנגנים על התכונות היהודיות, ואובדן של האינסטינקט הקובע כי לא עורכים שום פשרה או ויתור שיכול לסכן חיים אפילו של יהודי אחד ויחיד! בתקופה שכזו, החובה המוסרית היא להיות חירש - לא כי אין לנו אנושיות, אלא כי אנחנו מכירים מול מי אנחנו עומדים ומה הם רוצים.

צ'רצ'יל ורוזוולט לא ראו צורך לרגע אחד להתראיין ולהגן על הצעדים בהם הם נוקטים מול גרמניה הנאצית כדי למגר את ממשל היטלר. במקרה שלנו, זו לא רק ממשלה של היטלריסטים, אלא מדובר על מיליוני תושבים שמשתוקקים להשמיד להרוג ולאבד. אי לכך, המנהיגים כיום נדרשים להיות אמיצים בשליחות ההיסטורית שלהם, להציל עם ישראל מאויביו שאם חלילה היה הכוח היו עושים כל שביכולתם שלא ייזכר שם ישראל עוד, היו לא תהיה.

האם אתווכח עם מישהו אם אני אבא של ילדיי? לא, אני לא נכנס לוויכוח על כך. יש דברים שעליהם אני לא מתווכח. באותה מידה אני לא מתווכח אם כל ארץ ישראל שייכת לעם ישראל לעולם ועד. אני לא מתווכח על כך שהתנ"ך, ספר הספרים המקובל על כלל האומות, הוא קדוש ובו נכתב שכל ארץ ישראל היא נחלת עולם מאלוקי עולם לעם עולם.

אני לא מתווכח על כך שכשאתה מתקיף אותי ואני מגן על עצמי ומשחרר את השטח מנוכחותך, אני לא אחזיר לך אותו עד שתתקוף אותי שוב ושוב; אדרבה: אני אושיב בשטח הזה יהודים שישלטו בו במלוא העוצמה. לא בגלל שזה שטח כבוש, אלא כי הוא מתנת ה' לעם ישראל. זו הקרקע שעליה דרכו אברהם, יצחק ויעקב, יהושע, שמואל, שאול ודוד, ישעיהו, עמוס וירמיהו - יותר מאלפיים שנה לפני שהאסלאם נולד.

הבעיה שלנו לא התחילה בשמחת תורה תשפ"ד. כבר ברגע שיהודי אחד נרצח בדם קר והגיהינום לא נפתח על מחוללי הפשע ותומכיו, האויבים כבר זיהו את החולשה. וכך, כאשר אנחנו מרשים לעצמנו לעסוק בוויכוח מיהו טרוריסט, מיהו לוחם חופש, מיהו בלתי מעורב, ומה עם העובדה שלמחבל יש גם אימא וילדים - למעשה נעשינו שותפים לשפיכות דמים, רחמנא ליצלן, ואתם יודעים

מה? גם של הצד הערבי.

ומה קורה כשאתה חירש? העולם מכבד אותך. העולם מעריך אותך. גם אמריקה הגדולה אוהבת אותך. נכון, הם לא יכולים להגייד הכל בקול כי הם צריכים להחניף לישמעאלים, אבל בסתר ליבם הם מצפים שאיש בארץ הקודש לא יקשיב להם. הפוליטיקאים הישראלים שגנו בהחלט כשחשבו שאמריקה לא רוצה במלחמה. רוב האמריקאים הם נורמליים: הם יודעים מה הם היו עושים אם מקסיקו הייתה שולחת עשרים אלף רקטות ורוצחת תינוקות בקליפורניה. הם מצפים שישראל תעשה אותו דבר.

כשאתה חירש לתבניות מחשבה וטיעונים מסוימים, אנשים פתאום מתחילים להבין את נקודת המבט שלך בצורה הטובה ביותר. אם היינו חירשים ולא מקבלים שום פשרה על חיי נפש אחת מישראל, העולם היה מתחיל להקשיב ולהבין.

ההתנהלות הזו נכונה גם בחיים הפרטיים שלנו. אנחנו חייבים לשרטט קווים אדומים שלעולם אינם נתונים למשא ומתן. בעניינים מסוימים אתה חירש. אל תאפשר ליצר הרע שלך להכניס אותך לזירת הוויכוחים, כי אז כבר הפסדת.

למשל, בנוגע למערכת היחסים עם הילדים, אתה חייב להיות חירש לכל דבר מלבד האפשרות של אהבה. ניתוק מהילד שלך הוא לא אופציה. אל תיתנו לה אפילו להפוך למשא ומתן בראשכם.

מגיע הבוקר, ואיתו הרצון לפנות לשלל עיסוקים... ושוב אנחנו מתבקשים להיות חירשים. "ראשית עריסותיכם תרימו תרומה לה" - ברגע שאנחנו קמים מהעריסה אנחנו מרימים תרומה - זה הזמן לתפילה, התבוננות מעמיקה ביחסים של הנשמה עם ה', ואחריה להתחבר איתו מפה לפה בלימוד התורה.

היצר הרע רוצה לסחוב אותי לראות דברים מסוימים, להיכנס לשיחה לא בריאה, ללשון הרע ורכילות. אבל מה לעשות, אני חירש. סורי, אין ויכוח על כך. אני יודע מי אני ומי לא אני. יש לי תאוה, יש לי חולשות - אבל הן לא מנהלות את החיים שלי. הנשמה מנהלת אותם.

אתה בשדה התעופה, רעב ומותש, האם יש בכך קול שמעלה את האופציה של רכישת אוכל לא כשר? אין שני צדדים. יש דברים שאינם ניתנים למשא ומתן - כשרות, שבת, תפילין, אהבת ישראל, זהירות בממון הזולת, שקר והשגת גבול. עשית עסקה שהניבה לך רווח עצום - האם תלבט על המעשר? יש דברים שלא עומדים לדיון.

ארץ ישראל היא מתנת ה' לעם ישראל. אין לנו יכולת למסור אף שעל מאדמתה מאחר שהיא לא ברשותנו. זו מתנה השייכת לכל יהודי ויהודי - מאברהם אבינו ועד עתה.

כך צריך לדבר עם אומות העולם: אנחנו לא כובשים. יש לנו פיסת ארץ אחת שנמסרה לנו מאת ה', זה הכל. ברצון ה', כאן אנחנו בעלי הבית.

מה הבעיה באי-שמירת נגיעה לפני החתונה?

מה הבעיה בשעטנו? וכי לבישת צמר ופשתים יחדיו עושה אותנו חולים או גורמת כאב? ואם גם אחרי שחיפשתי איני מבין למה זה אסור, האם זה הופך את זה למותר? התורה מביאה לנו אור אלוקי עליון למעלה מטעם ודעת, שגורם לנו ללכת אל רצון ה', ועל ידי כך אנחנו זוכים להתקרב אליו והוא משרה שכינתו במעשי ידינו.

גם שמירת נגיעה אינה תלויה בהבנת הטעם. ובכל זאת, עומק הקשר בין איש לאישה שהמגע מבטא, קושר אותם בצורה לא נכונה, אם זה לא עם בן או בת זוג שכרתנו איתם ברית. ואף על פי שאנו מבינים ומזדהים מאוד עם האמת הפשוטה הזו, אנחנו עדיין רוצים להיות דבוקים בציווי האלוקי שלמעלה מכל מה שאנו מבינים.

אני לפני בר מצוה, חשוב לי להגיע בכל יום לתפילה במניין, אבל יותר כיף להישאר במיטה.

אכן ישנו מתח בין ה"כיף" לבין השייכות לעניינים נעלים. בדיוק בגלל זה אנו קוראים לנער "בר מצווה", כלומר שהוא כבר מתאים וכשיר להיות מצווה ומתמודד ומוצא את דרכו גם כשכוחות הגוף רוצים אחרת.

אבל גם נער צעיר יודע שאם הוא נכנע לכיף הזה ונותן לעצמו לישון עד שעה מאוחרת, הוא קם "מבואס", כמו איש שלא ניצח אלא נפל שדוד. הטעם של חיים מלאים ערנות, רעננות ושמחה נאבד באותן שעות. כשהוא רואה את חברו שקם לשחרית ופועל מתוך שמחה, קנאה מתגנבת לליבו - "הלואי שהייתי זוכה". כשאנחנו זוכים אנחנו מוצאים טעם מתוך ושמחה יקרה על כך שהתגברנו ונתנו לנביעת החיים שבנו לפרוץ ולמלא אותנו באור.

אחי עבר לכמה שנים לחו"ל, מה אפשר להגיד לו כדי שיחזור ארצה?

אני חושב שאתה צריך לשאול את עצמך: האם כשאחי היה מנסה לשכנע אותי באיזה עניין שהוא בעל משקל רב בחיי, בו בחרתי דרך שונה משלו, יש לו סיכוי לשכנע אותי באמת? או שבגלל הפער, היכולת להקשיב למי שנמצא במקום אחר מאיתנו יורדת במידה לא מבוטלת? יש פה בחירות עמוקות ושוני גדול, ולכן קשה לדמיין שהוא יצליח לשכנע. אם כן, כנראה גם אתה תיתקל במרחק הזה.

אבל יש עוד דרך - לא "לחנך" את מי שאיננו רוצה שיחנכו אותנו, אלא להביע אהבה, קרבה וגעגועים. הקשר העמוק יפעל בדרכו ואפשר שיגרום לשינוי. את הדעות שלנו כנראה כולם יודעים, אך מה שעוזר להן להתקבל זה האהבה והקשר שלנו.

קרוב אליך

עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות

ת.ד. 52589 רמת גן < העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

ב"ה

לחיות עם הנביאים לאור תורת החסידות

ביאורי חסידות לנ"ך בשפה ברורה מאת המשפיע הרב אשר פרקש שליט"א

להשיג ביריד החסידות של י"ט כסלו בבנייני האומה